

Gymnázium

Veľká okružná 22, 010 01 Žilina

Školský vzdelávací program

(ISCED 2011: 344)

7902 J gymnázium

Mgr. Adriana Randíková
riaditeľka školy

OBSAH

VŠEOBECNÉ ÚDAJE.....	3
NÁZOV VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	3
ZRIAĐOVATEĽ.....	3
VEĽKOSŤ ŠKOLY	3
1 KONKRÉTNE CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	3
2 STUPEŇ VZDELANIA, KTORÝ DOSIAHNE ŽIAK PO UKONČENÍ	4
3 PROFIL ABSOLVENTA GYMNÁZIA.....	4
4 CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA	4
5 FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	5
6 VZDELÁVACIE OBLASTI	5
6.1 JAZYK A KOMUNIKÁCIA	9
6.2 MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI.....	9
6.3 ČLOVEK A PRÍRODA	10
6.4 ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ.....	10
6.5 ČLOVEK A HODNOTY.....	10
6.6 UMENIE A KULTÚRA	11
6.7 ZDRAVIE A POHYB.....	11
7 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	12
8 VYUČOVACÍ JAZYK.....	12
9 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	12
10 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO- VZDELÁVACÍMI POTREBAMI.....	16
11 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIE CUDZINCŮV.....	17

VŠEOBECNÉ ÚDAJE

NÁZOV VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

„Gvoza je cesta.“

ZRIAĐOVATEĽ

Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina

VEĽKOSŤ ŠKOLY

Kapacita školy: cca 500 žiakov

Počet ročníkov: 4

Počet tried v jednom ročníku: 4

1 KONKRÉTNE CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi:

- získať vzdelanie podľa školského zákona,
- získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, v dvoch cudzích,
- získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie, umelecké kompetencie, občianske kompetencie,
- naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanovených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonom a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,
- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

2 STUPEŇ VZDELANIA, KTORÝ DOSIAHNE ŽIAK PO UKONČENÍ

Úplné stredné všeobecné vzdelanie (ISCED 2011: 344) získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v gymnáziu. Vzdelávanie sa zameriava na získanie všeobecných vzdelávacích základov a kľúčových kompetencií. Pripravuje žiakov najmä na štúdium na vysokých školách, ale aj na zamestnanie, ako i osobný a spoločenský život. Absolventi získajú vysvedčenie o maturitnej skúške, ktorým sa potvrdzuje dosiahnutie úplného stredného všeobecného vzdelania.

3 PROFIL ABSOLVENTA GYMNÁZIA

Profil absolventa úplného stredného všeobecného vzdelávania sa odvíja od kompetencií vychádzajúcich zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebvzdelávania na tomto stupni.

Absolvent:

- má osvojené funkčné znalosti a kompetencie z oblasti prírodných a spoločenských vied, ktoré sú vymedzené vzdelávacími štandardami;
- efektívne komunikuje v materinskom, resp. vo vyučovacom jazyku a vo dvoch cudzích jazykoch;
- má osvojené matematické princípy a postupy tak, že ich dokáže využiť v praktickom živote a pri ďalšom štúdiu/pracovnom zaradení;
- ovláda a využíva pri svojom vzdelávaní a tvorbe súčasné informačno-komunikačné technológie;
- vie vyhodnotiť a zaujať kritický postoj k informáciám, vrátane masmediálnych informácií;
- uvedomuje si svoje schopnosti, silné a slabé stránky a v súlade s nimi sa rozhoduje pre ďalšie/celoživotné vzdelávanie a svoju budúcu profesiu;
- akceptuje a uplatňuje ľudské práva vo vzťahu k sebe a iným, rešpektuje inakosť v spoločnosti;
- je si vedomý svojich občianskych práv a povinností, uvedomuje si význam a potrebu občianskej angažovanosti v národnom a globálnom kontexte;
- uznáva a je pripravený v praxi aplikovať demokratické princípy spoločnosti;
- zaujíma sa o svet a ľudí okolo seba, je pripravený aktívne chrániť ľudské a kultúrne hodnoty a životné prostredie na Zemi.

4 CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA

Gymnázium je všeobecnovzdelávacia, vnútorne diferencovaná stredná škola, ktorá pripravuje žiakov vo štvorročnom vzdelávacom programe a poskytuje úplné stredné všeobecné vzdelanie podľa § 16 ods. 4 písm. c) školského zákona. Vzdelávacie programy gymnázia sú zamerané predovšetkým na prípravu pre štúdium na vysokých školách, môžu pripravovať aj na výkon niektorých činností vo verejnej správe a kultúre.

5 FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

„Výchova a vzdelávanie sa v gymnáziách organizuje dennou formou štúdia. Pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku, sa vzdelávanie organizuje dennou formou štúdia alebo formou individuálneho vzdelávania.

Denná forma štúdia sa môže organizovať aj dištančnou formou – vzdelávaním, v ktorom sú učiteľ a žiak bez priameho kontaktu, t. j. oddelení v čase alebo mieste, prípadne v oboch, a v ktorom spolu komunikujú prostredníctvom dostupných prostriedkov – najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

Pri prechode školy na dištančnú formu štúdia sa vyučovanie neprerušuje, ale mení formu. Všetky povinnosti týkajúce sa účasti a aktivity na vyučovaní zostávajú nezmenené pre vyučujúcich, žiakov a rodičov. Dištančné vzdelávanie sa vedie v triednej knihe s poznámkou o dištančnej forme a dôvodoch dištančného vzdelávania. Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné.

Dištančná forma štúdia môže byť realizovaná na úrovni skupiny, triedy alebo príslušných ročníkov:

- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však jeden mesiac z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy podľa rozhodnutia oprávnenej osoby;
- v rozsahu určenom riaditeľom školy pre vyučovacie hodiny v triede alebo v skupine z dôvodov organizačných ako sú maturitné skúšky, prijímacie skúšky, veľké školské podujatia a podobne;
- v rozsahu určenom riaditeľom školy pre vyučovaciu hodinu v triede alebo v skupine z dôvodu absencie učiteľa, ak je dištančné vzdelávanie efektívnejšie ako prezenčné.

Dištančnou formou štúdia na úrovni skupiny, triedy alebo príslušných ročníkov možno na gymnáziu vyučovať maximálne v rozsahu 20 % vyučovacích hodín v jednom predmete v jednej vyučovacej skupine/triede v príslušnom školskom roku.

Pokiaľ sa v škole uskutočňuje dištančná forma štúdia, škola je povinná stanoviť vo svojom školskom vzdelávacom programe pravidlá dištančnej formy štúdia a špecifiká systému hodnotenia žiakov. Škola v školskom poriadku alebo vnútornom predpise určí spôsoby výchovno-vzdelávacej činnosti, práva a povinnosti žiakov a učiteľov pri dištančnom vzdelávaní a ďalšie postupy v záujme optimalizovania edukačného procesu v rámci dištančného vzdelávania.

O prechode na dištančné vzdelávanie a spôsobe, ako bude prebiehať výučba musia byť preukázateľným spôsobom (napr. správou zo školského informačného systému) vopred oboznámení všetci učители a tí žiaci, ktorí sa budú vzdelávať dištančnou formou štúdia, vrátane ich zákonných zástupcov.“

6 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých/príbuzných vyučovacích predmetov, ktoré patria do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

Tab. 1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety ŠVP pre gymnázium so štvorročným vzdelávacím programom

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk Anglický jazyk Nemecký jazyk Ruský jazyk Španielsky jazyk Francúzsky jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Fyzika
	Chémia
	Biológia
Človek a spoločnosť	Dejepis
	Geografia
	Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova
Umenie a kultúra	Umenie a kultúra
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Rýchlo sa mení realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca disponibilných hodín. Jednotlivé formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa zvyšuje relevantnými mimovyučovaciami a mimoškolskými aktivitami. V rámci úplného stredného všeobecného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia.

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

CHARAKTERISTIKA PRIEREZOVEJ TÉMY

Prostredníctvom tejto nadpredmetovej témy sa cielene rozvíjajú osobnostné a sociálne kompetencie u žiakov, ktoré významne podmieňujú ich akademický rozvoj, napomáhajú úspechu vo svete práce a podporujú žiakovu osobnú emocionálnu pohodu a integritu. Pri správnom uplatňovaní tejto prierezovej oblasti sa prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi a tiež medzi samotnými žiakmi. Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na osvojovanie relevantných vedomostí a rozvíjanie zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

CIEĽ PRIEREZOVEJ TÉMY

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- porozumel sebe a iným;
- stanovil priority a ciele s ohľadom na svoje osobné schopnosti, záujmy a možnosti;
- ovládal zručnosť kultivovanej komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- akceptoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov a rešpektoval práva každého človeka;
- osvojil poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- spoznal a uplatňoval podmienky pre životný štýl, ktorý podporuje a neohrozuje zdravie.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PRIEREZOVEJ TÉMY

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Podporuje myslenie a zodpovedné konanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s úctou k životu vo všetkých jeho formách.

CIEĽ PRIEREZOVEJ TÉMY

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- dokázal vnímať negatívne zásahy človeka vo svojom širšom životnom prostredí;
- navrhol možnosti, riešenia smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia na lokálnej/regiónálnej úrovni a aktívne sa na nich podieľal;
- skúmal vplyv faktorov prostredia na organizmy v širších súvislostiach;
- spoznal globálne ekologické problémy, kriticky hodnotil ich vplyv a navrhol možnosti riešenia;

- porozumel princípom trvalo udržateľného rozvoja;
- porovnal technológie a materiály, ktoré sú šetrné a ktoré poškodzujú životné prostredie, akceptoval potrebu uprednostnenia tzv. zelených technológií a materiálov;
- poznal spoločenské nástroje starostlivosti o životné prostredie;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, vedel prispôbiť svoje návyky v prospech zachovania životných podmienok.

MEDIÁLNA VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PRIEREZOVEJ TÉMY

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je zvýšiť úroveň mediálnej gramotnosti žiakov. Prostredníctvom zamerania sa na široký kontext – teda na sociálne, etické, kultúrne a tiež hospodárske aspekty súčasného mediálneho sveta – sa rozvíjajú informačné a digitálne kompetencie žiakov. Dôležité v tomto kontexte je nadväzovať na každodennú skúsenosť žiakov, ich rôznorodé skúsenosti s médiami. K vhodným vyučovacím stratégiám patrí textuálna analýza, kontextuálna analýza, prípadové štúdie, simulácie a tvorba mediálnych produktov.

CIEĽ PRIEREZOVEJ TÉMY

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- využíval médiá zmysluplne;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov/obsahov, rozpoznať mediálne spracovanú realitu;
- reflektoval pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a pri vytváraní vlastných mediálnych produktov;
- prehľbil technické zručnosti potrebné pre používanie médií.

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PRIEREZOVEJ TÉMY

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

CIEĽ PRIEREZOVEJ TÉMY

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozvíjal svoju kultúrnu identitu a interkultúrne kompetencie;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;

- akceptoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, rešpektoval kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí a spoločenských skupín;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

CHARAKTERISTIKA PRIEREZOVEJ TÉMY

Prierezová téma ochrana života a zdravia sa realizuje v rámci predmetov ŠVP a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení a kurzu na ochranu života a zdravia. Integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Počas kurzu na ochranu života a zdravia sa odporúča podľa možnosti školy realizovať i netradičné pohybové aktivity zamerané na osvojenie si nových pohybových zručností, ktoré podporujú rozvoj telesnej zdatnosti (jazda na koni, lukostreľba, horolezectvo a pod.).

CIEĽ PRIEREZOVEJ TÉMY

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- identifikoval a charakterizoval nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- rozvinul si praktické zručnosti v sebaochrane;
- aktívne poskytol pomoc iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- cieľavedome zvyšoval svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu voči fyzickej a psychickej záťaži v náročných životných situáciách.

6.1 JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do skupín: vyučovací jazyk, cudzie jazyky. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, nástroj myslenia a komunikácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na prácu s textom (čítanie s porozumením, deklamácia, počúvanie s porozumením), na jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou oblasti je literatúra, ktorá spája vyučovacie predmety zahrnuté v skupinách vyučovacie jazyky a druhý jazyk. Jej základom sa stáva postupné rozvíjanie analytického čítania a rozvoj schopnosti pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni.

6.2 MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Cieľom vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami je rozvíjať matematické myslenie (pochopenie kvantitatívnych a priestorových vzťahov), ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, a spôsobilosť formulovať problém s využitím stratégie algoritmického prístupu pri jeho riešení. Prehĺbuje abstraktné, analytické, systémové myslenie a

logické usudzovanie žiaka. Učí zrozumiteľne a vecne argumentovať. Podporuje schopnosť efektívnym a tvorivým spôsobom využívať informačno-komunikačné technológie, informačné zdroje a možnosti aplikačného programového vybavenia. Buduje infromatickú kultúru, založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov.

V priebehu štúdia žiaci nadobudnú vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré nájdu uplatnenie v širokej škále odborov ľudskej činnosti. Zvládnutím vedomostí a zručností, ktoré primárne rozvíja táto vzdelávacia oblasť, sa zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia absolventov gymnázia v ďalšom vzdelávaní, vrátane celoživotného, a konečne i na samotnom trhu práce. Vzdelávaciu oblasť tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika.

6.3 ČLOVEK A PRÍRODA

Základnou charakteristikou vzdelávacej oblasti je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote, a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu v rámci prírodovedných predmetov. Cieľom je nielen viesť žiakov k pochopeniu dejov prebiehajúcich v reálnom svete, ale aj naučiť ich kriticky myslieť, získavať a hodnotiť informácie. Všetky vzdelávacie postupy budujú nové poznatky na predchádzajúcich skúsenostiach žiaka, čím sa jeho aktívna činnosť stáva hlavnou formou vzdelávania. Dôraz sa kladie na rozvíjanie poznávacích schopností, komunikačných zručností (formulácia a vyjadrenie vlastných názorov, počúvanie názorov druhých), vytváranie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Prírodovedné vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti. Vzdelávaciu oblasť tvoria vyučovacie predmety fyzika, chémia a biológia.

6.4 ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti je aktívny prístup k reflektovaniu minulosti a prítomnosti v kontexte miesta, regiónu a štátu. Prostredníctvom vzdelávacej oblasti sa žiaci zoznamujú s najvýznamnejšími historickými, geografickými a spoločenskými procesmi a javmi, ktoré sa premietajú do ich každodenného života. Učia sa z potrieb prítomnosti o minulosti svojho národa a iných národov, poznávajú prírodné aj spoločenské charakteristiky svojej krajiny a iných krajín v Európe i vo svete. Žiaci sa učia kriticky reflektovať spoločenskú skutočnosť, posudzovať rôzne prístupy k riešeniu problémov v prítomnosti, ktorej korene možno hľadať v minulosti. Vzdelávacia oblasť prispieva k utváraniu historického vedomia. Ďalej vedie žiakov k rešpektovaniu základných princípov demokracie a pripravuje žiakov na zodpovedný občiansky život v demokratickej spoločnosti. Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria vyučovacie predmety dejepis, občianska náuka a geografia.

6.5 ČLOVEK A HODNOTY

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiaka, podporovať pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáhať k osvojeniu si správania, ktoré je s nimi v súlade. Vedie žiakov k tomu, aby si vedeli vytvoriť harmonické vzťahy v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje prostredníctvom povinne voliteľných vyučovacích predmetov etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je motivovať žiaka k viere, osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

6.6 UMENIE A KULTÚRA

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra rozvíja u žiaka komplexné vnímanie kultúry a umenia v intenciách aktuálnych spoločenských procesov. Podieľa sa na rozvíjaní kultúrneho povedomia a kultúrnej identity žiaka, jeho kritického myslenia vo vzťahu k mediálnej produkcii a k aktuálnym kultúrnym procesom, prehĺbuje jeho záujem o kultúru, kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa, štátu a iných kultúr. Prispieva k tomu, aby sa žiak naučil rozlišovať medzi hlavnými kultúrnymi, umeleckými smermi, prúdmi a druhmi, pochopil význam a hodnotu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti a zaujal vlastný postoj k hodnotám národnej kultúry a kultúry iných národov. Žiaci sa učia verbalizovať, diskutovať a interpretovať, ale tiež umeleckými prostriedkami a médiami vyjadrovať rôznorodé zážitky z vnímania umeleckých diel a kultúry. Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti je rozvoj umeleckej, estetickej, vizuálnej, akustickej, jazykovej a pohybovej kultúry žiaka v učebných situáciách, v ktorých žiaci aktívne reflektujú súčasné umenie a kultúru. Využíva pritom skúsenostné metódy postavené na osobnom zážitku, reflexii, aktívnej tvorbe v rámci projektov v oblasti rôznych druhov umení a médií.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje prostredníctvom predmetu umenie a kultúra. Svojím obsahom a zameraním prispievajú k získaniu relevantných kompetencií u žiakov i prierezové témy mediálna výchova a multikultúrna výchova, ako aj vyučovacie predmety vzdelávacích oblastí Človek a spoločnosť a Zdravie a pohyb.

6.7 ZDRAVIE A POHYB

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb je zameraná na uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických zručností súvisiacich so zdravým životným štýlom a pohybovou aktivitou. Oblasť sa realizuje vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity, spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus a možnosti upevňovania svojho zdravia. V rámci športových aktivít si osvoja a zdokonalia športové zručnosti a získajú vedomosti o rôznych športových odvetviach ako i organizácii športových súťaží.

Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako i pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

7 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré má žiak získať, aby mu mohol byť priznaný stupeň vzdelania, alebo aby mohol pokračovať vo vzdelávaní. Vzdelávacie štandardy sú vypracované v súlade s rámcovými učebnými plánmi a členia sa na:

- výkonové štandardy, ktoré sú podrobnejším rozpracovaním cieľov vzdelávania a určujú úroveň spôsobilostí, ktoré má žiak nadobudnúť,
- obsahové štandardy, ktoré sú spracované podľa tematických celkov a určujú okruhy činností, témy, pojmy a fakty, ktoré tvoria obsahové jadro vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu.

8 VYUČOVACÍ JAZYK

Vyučovacím jazykom je jazyk, v ktorom sa vyučovací predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva.

Vyučovacím jazykom v gymnáziách so 4-ročným vzdelávacím programom je štátny jazyk.

9 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

Rámcové učebné plány (ďalej len RUP) obsahujú zoznam vzdelávacích oblastí, zoznam povinných vyučovacích predmetov a počet vyučovacích hodín pre vyučovací predmet.

Učebný plán od 1. ročníka pre triedy – A, C, D						
Vzdelávacia oblasť	Predmet	1.	2.	3.	4.	spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3+1	3	3+1	3	14
	prvý cudzí jazyk	4	3+1	3+1	4	16
	druhý cudzí jazyk	3	3	3	3	12
Človek a príroda	fyzika	2	2	1+1	0	6
	chémia	2	2	1+1	0	6
	biológia	2	2+1	2	0	7
Človek a spoločnosť	dejepis	2	2	2	0	6
	geografia	0	2	2	0	4
	občianska náuka	1	1	2	0	4
	finančná gramotnosť	0	0	1	0	1
Umenie a kultúra	umenie a kultúra	2	0	0	0	2
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	0	0	2
Matematika a práca	matematika	4+1	4+1	4	0	14

s informáciami	informatika	2	1+1	0	0	4
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8
Voliteľné hodiny		0	0	0	18	18
		32	32	30	30	124

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PLÁNU

- učebný plán je upravený tak, aby žiak vo 4. ročníku povinne študoval predmety: slovenský jazyk a literatúra, prvý cudzí jazyk, druhý cudzí jazyk, telesná a športová výchova, zvyšných 18 hodín využije na štúdium vybraných voliteľných predmetov podľa svojich záujmov a potrieb pre ďalšie vzdelávanie na vysokej škole,
- disponibilné hodiny sú použité na vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do ŠVP - slovenský jazyk a literatúra (2 hodiny), prvý cudzí jazyk (2 hodiny), matematika (2 hodiny), informatika (1 hodina), fyzika (1 hodina), chémia (1 hodina), biológia (1 hodina), občianska náuka (1 hodina), finančná gramotnosť (1 hodina),
- dvojhodinové a štvorhodinové voliteľné predmety vo 4. ročníku a predmet informatika v 1. a 2. ročníku sa vyučujú ako blok v trvaní 90 minút,
- v prípade, že nasledujú bezprostredne po sebe dve vyučovacie hodiny telesnej a športovej výchovy, vyučujú sa bez prestávky, teda ako 90-minútový blok,
- v 1. ročníku sa trieda delí na dve skupiny v rámci jednej vyučovacej hodiny v predmetoch chémia a biológia, na dve alebo tri skupiny v predmete informatika,
- v 2. ročníku sa trieda delí na dve skupiny v rámci jednej vyučovacej hodiny v predmetoch matematika, fyzika, na dve alebo tri skupiny v predmete informatika,
- žiak študuje predmet etická alebo náboženská výchova, trieda sa delí podľa príslušných predpisov, na etickú výchovu a náboženskú výchovu sa spájajú žiaci z rôznych tried v rámci ročníka,
- telesná a športová výchova sa vyučuje zvlášť pre chlapcov, zvlášť pre dievčatá, v prípade malého počtu chlapcov/dievčat v triede sa spájajú spolu dve triedy alebo sa telesná a športová výchova vyučuje koedukovane,
- súčasťou vyučovania telesnej a športovej výchovy je kurz zimných športov, kurz letných športov a kurz ochrany života a zdravia.

Učebný plán od 1. ročníka pre triedu B s rozšíreným vyučovaním matematiky						
Vzdelávacia oblasť	Predmet	1.	2.	3.	4.	spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3	3	3	3+1	13
	prvý cudzí jazyk	4	3	3+1	4	15
	druhý cudzí jazyk	3	3	3	3	12
Človek a príroda	fyzika	2	2	1+1	0	6
	chémia	2	2	1+1	0	6
	biológia	2	2	2	0	6
Človek a spoločnosť	dejepis	2	2	2	0	6
	geografia	0	2	2	0	4
	občianska náuka	1	1	1	0	3
	finančná gramotnosť	0	0	1	0	1
Umenie a kultúra	umenie a kultúra	2	0	0	0	2
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	0	0	2
Matematika a práca s informáciami	matematika	4+2	4+2	4	3	19
	informatika	2	1+1	1	0	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8
Voliteľné hodiny		0	0	0	16	16
Nepovinný predmet	matematické cvičenia	1	1	1	1	4
		33	32	30	33	128

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PLÁNU

- učebný plán je upravený tak, aby žiak vo 4. ročníku povinne študoval predmety: slovenský jazyk a literatúra, prvý cudzí jazyk, druhý cudzí jazyk, telesná a športová výchova, zvyšných 16 hodín využije na štúdium vybraných voliteľných predmetov podľa svojich záujmov a potrieb pre ďalšie vzdelávanie na vysokej škole,
- disponibilné hodiny sú použité na vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do ŠVP - slovenský jazyk a literatúra (1 hodina), prvý cudzí jazyk (1 hodina), matematika (7 hodín), informatika (2 hodiny), fyzika (1 hodina), chémia (1 hodina), finančná gramotnosť (1 hodina),
- dvojhodinové a štvorhodinové voliteľné predmety vo 4. ročníku a informatika v 1. a 2. ročníku sa vyučujú ako blok v trvaní 90 minút,
- v prípade, že nasledujú bezprostredne po sebe dve vyučovacie hodiny telesnej a športovej výchovy, matematiky a cvičení z matematiky vyučujú sa bez prestávky, teda ako 90-minútový blok,
- v 1. ročníku sa trieda delí na dve skupiny v rámci jednej vyučovacej hodiny v predmetoch chémia a biológia, na dve alebo tri skupiny v predmete informatika,

- v 2. ročníku sa trieda delí na dve skupiny v rámci jednej vyučovacej hodiny v predmetoch matematika, fyzika, na dve alebo tri skupiny v predmete informatika,
- v 3. ročníku sa trieda delí v rámci predmetu informatika podľa počtu žiakov,
- žiak študuje predmet etická alebo náboženská výchova, trieda sa delí podľa príslušných predpisov, na etickú výchovu a náboženskú výchovu sa spájajú žiaci z rôznych tried v rámci ročníka,
- telesná a športová výchova sa vyučuje zvlášť pre chlapcov, zvlášť pre dievčatá, v prípade malého počtu chlapcov/dievčat v triede sa spájajú spolu dve triedy, alebo sa vyučuje koedukovane,
- súčasťou vyučovania telesnej a športovej výchovy je kurz zimných športov, kurz letných športov a kurz ochrany života a zdravia,
- matematické cvičenia boli zaradené v 1. - 4. ročníku ako nepovinný predmet.

ZOZNAM PONÚKANÝCH VOLITEĽNÝCH PREDMETOV

Vzdelávacia oblasť	Názov voliteľného predmetu	Týždenná dotácia	Skratka
Jazyk a komunikácia	konverzácia v anglickom jazyku	4	KAJ
	seminár zo slovenského jazyka a literatúry	2	ESI
Človek a príroda	fyzika	4	FYZ
	chémia	4	CHE
	biológia	4	BIO
	seminár z fyziky	2	SEF
	seminár z chémie	2	SEC
	seminár z biológie	2	SEB
Človek a spoločnosť	dejepis	4	DEJ
	seminár z občianskej náuky	4	SEY
	geografia	4	GEG
	seminár z dejepisu	2	SED
	spoločenskovedný seminár	2	SPS
	psychológia	2	PSY
Matematika a práca s informáciami	seminár z matematiky (okrem IV.B)	4	SEM
	seminár z matematiky pre IV.B	4	SEMb
	programovanie	4	PRO
	matematika (okrem IV.B)	2	MAT
	základy matematickej analýzy (okrem IV.B)	2	ZMY
	informatika	2	INF

10 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej aj „ŠVVP“) je žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (cieľov a obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Zohľadnenie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť mu rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností a osobnosti, a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a primerané začlenenie do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je:

- a) žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.:
  - žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
  - žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania),
- b) žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- c) žiak s nadaním.

Inkluzívne vzdelávanie je spoločná výchova a vzdelávanie žiakov uskutočňované na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúce ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy alebo školského zariadenia. Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné zabezpečiť najmä:

- a) vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je to potrebné),
- b) pedagogickú a odbornú podporu a intervenciu školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie,
- c) akceptujúce školské prostredie a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. V súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka, individuálny vzdelávací program žiaka so ŠVVP vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy.

Pri realizácii vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov sa berie ohľad na individuálne osobitosti žiaka so zdravotným znevýhodnením, ale iba v takom rozsahu, aby výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením reflektovali profil absolventa gymnázia.

11 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIE CUDZINCOV

Cudzinci sú deti:

- a) osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti, s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky;
- b) žiadateľov o udelenie azylu na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu;
- c) Slovákov žijúcich v zahraničí;
- d) ako žiadatelia o udelenie azylu podľa osobitného predpisu;
- e) ako cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území SR bez sprievodu zákonného zástupcu.

Žiakom – deťom cudzincov sa poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky.

Vypracovala:

.....
Mgr. Adriana Randíková
riaditeľka školy

prerokované v PR školy: 31. 8. 2023

prerokované v RŠ: 5. 10. 2023

Platnosť dokumentu: od 4. 9. 2023